145. štev. V Ljubljani, torek 17. junija 1919. II. leto.

Velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto . . . K 84·—
pol leta . . . „ 42·—
četrt leta . . . „ 21·—
za mesec . . . „ 7·—
za inozemstvo:
za celo leto naprej K 95·—
za pol leta „ „ 50·—
za četrt leta „ „ 26·—
za mesec „ „ 9·—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.
Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu štev. 19. Telefon štev. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu štev. 8. — Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Dve besedi.

Raztrgani — razdeljeni.

Dve besedi, kratki, na prvi pogled vsakdanji, a kako strašno skelita in pečeta. Ne pečeta samo tebe in ne samo mene, pečeta ves narod slovenski, skelita brate Srbe in Hrvate. Od zelenih planin Ziljske doline doli do s krvjo napojenih macedonskih planjav, od Mure do morja, od Kobarida in vinorodnih Brd doli do Skadrskega jezera zveni proti nebu krik bolesti, ogorčenosti in srda: Raztrgani — razdeljeni! —

Raztrgani — razdeljeni . . .

Oko bere besede, sliši jih uho, a srce ne more doumeti, ne more verjeti. Duša se protivi vnebovpijoči krivici: Raztrgani — razdeljeni!

Materi umre otrok — je li kje na svetu večje gorje za njo od tega? Otroku umre mati — gorje, gorje! **Toda ali ni hujše gorje, trikratno gorje, če so mlad, življenja sposoben, življenju naproti hiteč narod razrezali in raztrgali pri živem telesu?**

More li človek verjeti to? In vendar govore: „Kocka je padla ali bo padla vsak hip!“

Dobro! Mi smo preslabi, da bi zadržali roke sodnikov, ki vadljajo za našo usodo in naše življenje. A to vemo: Če je ali bo padla tako kakor nam pravijo, so roke, ki so jo vrgle, zla usoda Evrope.

Vemo sicer tudi to: **Šli bodo in si bodo umili roke v nedolžnosti. Pa bodo s tem izprali krivico?**

Kaj je vendar čast in dolžnost sodnikova? Ali ne, da sodi po pravici? Pa so sodili po pravici nam? —

Govorili so sicer sodniki, a niso govorili zadnje besede. Končno in sklepno besedo bo govorila zgodovina. In ta jo bo izgovorila nam v prilog . . .

* * *

Raztrgani — razdeljeni!

Dve strašni besedi!

A tema strašnima besedama stavimo mi nasproti dve enako težki in strašni, če ne še težji in strašnejši:

Ne pozabimo, ne odpustimo!

Ne pozabimo nikoli naše pravice! Do prestola božjega jo bodemo iskali, do prestola božjega mora seči glas naše obtožbe: „Krivico so nam storili!“

Ne pozabimo nikoli bratov pod tujim jarmom!

Ne pozabimo nikoli rane, zadane nam po tistih, ki so nam govorili, da nam bodo z ljubeznijo in pravičnostjo zacelili vse rane strašnih prošlih let. Če bi nam jo zadali sovražniki, nemara bi skelela manj. A da so nas obsodili na smrt, da so nas vkovali v verige najhujšega robstva ti, ki so nam leta in leta venomer govorili o pravičnosti in svobodi, nas mamili dan na dan s sladkimi besedami in zvenečimi obljubami, kako se bore le za nas, zatirane in teptane, to boli, to skeli. Da so nas poteptali zdaj baš ti, to peče, peče. Da so nas zasužnjili še huje, kot smo bili poprej, tega ne pozabimo nikoli, nikoli ne odpustimo . . .

Ne pozabimo nikoli tebe, o domovina, ponižana, kakor že stoletja ne, teptana, kakor komaj ob najžalostnejših naših časih.

V jutranjo in večerno molitev bodemo vklepali tebe, o mati domovina, in vas, bratje pod tujim jarmom.

Naša misel pri delu in pri odpočitku, v tihem domu in na poti, podnevu in ponoči bode: Domovino so nam raztrgali! Tisoče in tisoče bratov in sestra so nam vklenili v okove sužnosti!

Mati bo govorila detetu, ko ga bo učila slovkati prve besede, o tebi, o domovina, ki so te raztrgali kakor malovredno cunjo, o vas, o bratje in sestre, ki so vas v svete svobode imenu pahnili v najčrnejše robstvo.

V ženina in neveste radost in srečo bodo padale mračne sence grenkostnih misli na tebe in na tvojo bol, o domovina, na vas, o bratje in sestre, na vaše trpljenje in solze pod tujo silo.

Umirajočih zadnje misli bodo posvečene tebi, o domovina, vam, o bratje in sestre, in krivici, ki so jo zagrešili zoper vas. Da bo kletev umirajočih, kletev najbridkejša in najtežja, ki ji sledi sedemkratno maščevanje, padla na tiste, ki so ti vzeli vso lepoto, te oropali, te onečastili, o domovina, domovina.

Ne zabimo! Ne odpustimo! Do smrti ne!

* * *

Ne zabimo vas, o bratje, vi ponižani in teptani. Vsi stojimo z vami na Golgoti, vsi trpimo z vami. Zato ne klonite z duhom, o bratje, kakor ne klonimo mi: saj vemo, da pride odrešenja in vstajenja dan. In dan maščevanja . . .

Ne klonite, o bratje, nikar ne obupajte! Velika je krivica, ki jo trpimo. A večja je naša vera v pravičnost, ki dviga in ponižuje posameznike, dviga, ponižuje in tepe tudi cele narode.

In velika je naša vera v nas same in v našo moč. Kaj je človek, ki ne veruje več v se? List v vetru! — Kaj je vsa njegova moč? Ali ne slabotna žila vode, ki se v pesku izgublja, ki se pod pekočim solncem sušl? — A velika je naša vera — znak naše mladosti. Zakaj mladost veruje v vse in v svojo moč. In ta vera dela čudeže . . .

In upajte, bratje, kakor upamo mi! Kaj to, če so nam sovražniki že izkopali grob! Ali je bil kdo stiskan in ponižan, ali je bil kdo strt, mrtev in pokopan kakor Kristus Gospod? Kamen so mu zavalili na grob, zapečatili so mu ga in ga s stražniki zavarovali okrog in okrog. A glejte, je li vstal kdaj kdo slavneje in zmagoviteje kot On? In mi bi naj bili večno v grobu, ki so nam ga izkopali sovragi?

Ne! — Zato zaupanje na vse vetre naše domovine, domovine svobodne in domovine zasužnjene! Zaupanje v vsa srca in veliko vero v nas in našo moč! In ljubezen v srca! Ljubezen do dela, do trpljenja in — medsebojno ljubezen. Proč s sovraštvom, proč z bojem med brati! Kdor danes govori med nami besedo domačemu prepiru, je najhujši zločinec med nami. Tega izženite z biči iz naroda!

To je kajpada tudi potrebno: Da ga ne bo med nami Judeža izdajalca, ki bi na skrivnem barantal s sovražniki za našo domovino: „Koliko mi daste, pa vam jo izdam?“ Dokler Judežev ne bo med nami, bodemo močni, polni vere, upanja, ljubezni. Če bi pa kdaj nameraval vstati tak med nami, naj vzame vrv in se naj obesi poprej, preden bo začel barantati za domovino . . .

* * *

V vseh srcih je danes domovina, njena bol, in vaša bol o zasužnjeni naši bratje.

To je blagoslov tega velikega časa: Ob bolesti in trpljenju domovine smo pozabili lastnih boli, lastnega trpljenja. Kaj naj misli človek nase, kaj naj jadikuje in toži svoje malenkosti, če se ruši okoli njega svet? In nam je svet naša domovina. Zakaj, kaj nam hoče ves širni svet, če to izgubimo?

O bratje, odtrgani od domovine, ne zabite je tudi vi! V teh težkih časih je smete zabiti manj kot kadarkoli poprej. V teh težkih dneh morate živeti bolj za njo kot kadarkoli poprej. Ravno ker hočejo, da bi bili mrtvi za njo in ona za vas, morate živeti za njo in z njo z vsem srcem, z vso dušo, z vsemi mislimi, z vsem hrepenenjem . . .

„Teptani!“ smo se srdili vsi, ko smo ječali pod peto oholega avstrijskega birokratizma, pod bičem sirovega avstrijskega militarizma. A naj so nas gazili in tepli, ko pa smo živeli, ko pa smo čutili tako svežo moč v sebi! Vedeli smo: „Živimo! In danes ali jutri — dolgo ne bo do tega velikonočnega dne — dvignemo glavo ponosni in silni.“ — Zdaj res: raztrgani — razdeljeni! Res, strašna beseda. A tudi z njo ni izgovorjena zadnja in najusodnejša: „Mrtvi!“ — Ne! Da si raztrgani, še živimo! In čim več trpimo, tem bolj se zavedamo svojega življenja, tem bolj nam je jasno, da moramo živeti. Živeti, da spet ozdravimo, živeti, da se maščujemo.

O bratje ne zabite domovine v tujem robstvu! Spominjajte se ljudstva izraelskega, kako je v tujini, v sužnjih okovih, v trpljenju in joku mislilo na domovino neprestano, jo ljubilo s slednjim utripom srca, hrepenelo k nji s slednjim vzdihom duše.

Kako so peli v žalostni tujini v žalostnih dneh:

„Ob rekah babilonskih, ondi smo sedeli in jokali, ko smo se spominjali tebe, o Sion. Na vrbe sredi dežele babilonske smo obesili svoje citre.

Zakaj tam so nas povpraševali, ki so nas vjete gnali, po naših spevih, in ti, ki so nas odvedli, so nam rekali: „Zapojte nam katero pesmi sionskih!“

Kako naj bi peli pesem Gospodovo v tuji deželi?

Ako tebe pozabim, o Jeruzalem — da bi pel sveto pesem v tuji deželi — bodi pozabljena moja desnica!

Na nebu naj mi obtiči jezik, če se ne spominjam tebe, če ne denem Jeruzalema na prvo mesto v svojem veselju.

Pomni, o Gospod, sinov edomskih, ki so ob dnevu nesreče Jeruzalema vpili: „Razrušite ga, razrušitega do dna!“

Hči babilonska, nesrečnica! Blagor mu, kdor ti bo vrnil tvoje plačilo, ki si ga nam dala.

Blagor mu, kdor bo tvoje otroke pograbil in ob skalo treščil.“

„Blagor mu, kdor ti bo vrnil tvoje plačilo, ki si ga nam dala. Blagor mu, kdor bo tvoje otroke pograbil in ob skalo treščil — blagor mu, kdor nas bo maščeval z največjim srdom, z najtrdejšo neusmiljenostjo!“.

Strašne besede, polne starozakonske mračnosti in pekočega srda do zatiralcev. Do sedaj smo se jim čudili, smo jih le slabo umevali. Zdaj, ko trpimo sami isto krivico, jih umevamo. In kakor so gorela tedaj srca Izraelcev v mračnem sovražtvu zoper Babilon, ali nimamo mi istega vzroka, da zažgemo plamen največjega srda zoper Rim?

In kakor sta prisegala Punijca Hamilkar in Hanibal dan na dan smrtno sovraštvo pohlepnemu in verolomnemu Rimu, ali nimamo istega vzroka mi?

In vi vsi, ki trpite na jugu in na severu v verigah sužnosti, prisezite tudi vi z jetniki izraelskimi: „Ako tebe pozabim, o domovina, naj bo pozabljena moja desnica! Na nebu naj mi obtiči jezik, če se ne spominjam podnevi in ponoči tebe, če ne denem tebe, o domovina, na prvo mesto vseh svojih misli vsega svojega hrepenenja.“

In vi vsi, ki trpite in jokate na Golgoti, verujte v dan plačila. Pride po sedanjem velikem petku; pride tudi za vas, o bratje in sestre, pride za nas vse blagoslovljena velika noč. Glej, zrem jo, vzahajočo. Zrem veliko, zdaj ponižano in trpečo našo mater Rusijo, kako se vzbuja iz mrzlične sedanje bolezni, kako ozdravlja, kako vstaja v novi moči. In zrem jo, kako osvobojena verig tujstva, proži roko nam, da raztrga tudi nam verige sramote in robstva in nam govori: Vstani, o sestra Jugoslavija! Minil je tvoj veliki petek, zasijala je tudi tebi velika noč! Aleluja!

* * *

A kaj do tedaj? Kaj naj storimo?

Ali naj klonimo glave, ali naj denemo roke v naročje, tarnamo in jadikujemo?

Ne! **Delali bodemo!**

Ali naj brusimo meče? **Brusili jih bomo! In naše duše bodemo brusili ob ti nesreči. In srca in duše onih, ki odraščajo, bodomo brusili s sovraštvom. Oče sinčku, mati hčerki, učitelj mladini, duhovnik svojim ovčicam naj govore o krivici in o sovraštvu, ki jo krivica zasluži.**

Dva plamena naj planita iz naših src, oba do neba visoka, oba neugasljiva:

Ljubezen domovini — sovraštvo krivičnikom!

Amen vseh naših misli in molitev pa bodi:

Osveta!

IVAN TEPTANI.

Italijani izdali češko-slovaško armado ogrskim boljševikom.

Prekmurje.

Ljubljana, dne 14. junija 1919.

Jugozapadni del Ogrske, svet med Muro i Rabo, Kučnico in Krko se naziva Prekmurje, v madjarščini „Totsag“, t. j. slovenska krajina. Kos Prekmurja je spadal svoje dni v zagrebško škofijo (archidiaconatus Muracensis). Sredi 14. stol. se je ustanovil nov arhidijakonat z dvema okrajema: medžimurski (Insula Murana) in prekmurski s sedežem v Turnišču (Bantornya).

Prekmurski Slovenci so preostanek panonskih Slovencev, ki so tvorili pod knezoma Pribinom in Kocljem neavisno državo (840—874), med Donavo in Dravo s Ptujem. Ker je Kocelj ščitil slovansko obredoslovje sv. Cirila in Metoda, so panonski Slovenci prišli ob samostojnost, zaradi sovraštva nemških škofov. V bojih s Turki in Madžari se je njih število krčilo bolj in bolj, mnogo se jih je ponemčilo ali pomadžarilo, strnjeno bivajo še v gorenjih mejah.

Domovina panonskih Slovenov je bila zibika in središče cerkveno-slovenske književnosti in liturgije. Ta dragoceni narodni drobec hoče jugoslovanski narod ohraniti.

Madžarski vpad je zatrl krščansko prosveto Slovencev, vendar pa so si Madžari prisvojili znatno slovensko kulturelno besedišče. Kakor med koroškimi tako panonskimi Slovenci je vzbudila reformacija živahno slovstveno delovanje, ki ga je nadaljevala cela vrsta pisateljev do danes — oba Küzmića, J. Košič, Ivanoczy († 1913) imenovan „oče ogrskih Slovencev“, Št. Kühar, dr. Rogacs, dr. Pavel, J. Klekl. Britanska biblijska družba izdaja sv. pismo za Prekmurce v njih narečju.

Madžarska statistika je silno pristranska. Primer: l. 1881 je bilo uradno v Turnišču 43 Madžarov, 4 Nemci, 1 Hrvat, 998 Slovencev, 1910. pa uradno: 961 Madžarov, 2 Nemca, 4 Hrvatje, 261 Slovencev. Občinske oblasti pa so naštele 20 Madžarov, od katerih je bilo 7 judov, 2 Nemca, 4 Hrvatje, ter 1202 Slovenca. Vas Görhögy šleje oficielno 128 Madžarov, v resnici pa prav nobenega.

Verodostojni viri o številu prekmurskih Slovencev so cerkveni letopisi, ki ugotavljajo, v katerem jeziku se vrši služba božja. Prekmurščina, izpodrinjena iz šole, sodišča, pošte in vseh uradov, se je obdržala v cerkvi, dokler niso župljani začeli razumevati madžarščine poleg domačega narečja. Zadnje čase so delovali v slovenskih krajih madžarski duhovniki, ki so si dajali pri posvetnjakih prevajati svoje pridige na slovenščino. Doslej se je strnjeno očuvalo 19 katoliških in 8 protestnih far, kjer se bogoslužje opravlja v slovenščini.

Poleg tega treba zaokrožiti naše meje, tako, da se priklopita nam v trikotu med štajersko-ogrsko mejo in Rabo župnija Dobra in Rabski Sv. Martin, ki imata nemščino v cerkvi. Razen par sto Judov imata še 7135 katolikov in protestantov, povečini germaniziranih Slovencev. Zavednih Slovencev je še dosti vmes. Tudi krajevna imena razodevajo svoj postanek n. pr. Totlak, Slovenska vas, Windisch-Minihof. Obe občini spadata zemljepisno v Prekmurje, kjer dobivata svoj dotok iz slovenske soseščine.

Tik naše severne meje, ob Rabi, leži mesto Monošter (St. Gotthard), ki je imelo uradno l. 1910: 1998 katolikov, 8 grškopravoslavnih, 260 protest., 43 kalvinistov, 2 unitarca, 305 Judov, in predmestna župnija Rabakethely, t. j. sloven. Tržič. Brez vasi Magyarlak obsega ta župnija 2552 katol., 71 protest., 15 kalvin., 2 unitarca in 4 Jude. Kraj je dobil ime po velikem samostanu (monoster) sv. Gotharda, ustanovljenem po nemških menihih, ki so dobili 12 slovenskih vasi za podanike. Sčasoma se je klošter pomadžaril, mesto je dobilo madžarske šole ter uradnike, stanovništvo se je priučilo madžaršini in zato izgubilo slovensko bogočastje v mestu in predmestju.

Vendar je še dokaj Slovencev v mestu samem in okolišu, vas Zsida ima še celo slovensko večino. V širji okolici težijo 4 čisto slovenske vasi (Dolenci, Štefanovci, Gornji in spodnji Senik) v svojo naravno, prosvetno in gospodarsko središče Monošter, ki ima s predmestjem pripasti Jugoslaviji.

Na vzhodu predlagana granica je zgolj zemljepisna. Tu celo izgubimo nekaj Slovencev v Soškem in Petrovcih. Vzamemo le hribe, ki nosijo celo na špecijalki lepe slovenske nazive: Črna mlaka, Stavljenica, Krajcarov breg, Soški les in Hodoš. Meja preseka Krko in gre ob razvodju Krke in Lendave na jug, kot geografska, gospodarska in narodna ločnica, navzlic madžarizaciji. Ob imenovani granici se je zval do l. 1910. neki kraj Totszerdahely (Slovensko Središče); l. 1910. se je to ime prenaredilo v Kisszerdahely (Malo Središče), da se zbriše slovenski značaj. Pisatelj Belosics, Slovencem naklonjen, je spisal še 1880. „Onostran Tercze, na jugu se konča ogrsko ozemlje in začenja slovensko.“ Sicer se je nedavno uvedla ponekod madžarščina v cerkev, n. pr. v Kobiljem, kjer imajo Slovenci vkljub hudemu pritisku še vedno večino. Župnija Dubrovnik je bila pred 50 leti slovenska. Csaplovics (Oesterr.- ung. Monarchie in Wort u. Bild) trdi: „V fari Dobranok in v Radamošu živi precej Slovencev in se razmožujejo.“

Za Slovence je zelo pomemben kraj Dolnja Lendava, večji od Monoštra, vse druge razmere so enake.

Iz tistih razlogov se ima priklopiti Jugoslaviji.

Na zahtevanem ozemlju je po cerkvenih uredbah 89.000 ljudi s slovenskim bogoslužjem, 19 tisoč z madjarskim, do 7 tisoč z nemškim. Pristranska madjarska statistika je naštela tu med 115.917 prebivalci 72.459 Jugoslovanov, torej znatno večino!

Neglede na tisočletno zatiranje, niso izgubili ogrski Slovenci narodne zavednosti. Oglasili so se brž, ko so zaznali za Wilsonova načela samoodločbe. To gibanje se je zdelo Madjarom opasno, Sklicali so 20. oktobra 1918. shod v Mursko Soboto, ter hoteli razglasiti, da ni Slovencev na Ogrskem, temveč le Ogri, ki govore slovenski. Zavedni Prekmurci so protestirali: „Mi smo Slovenci! Živela Jugoslavija!“ Poslej se je pričelo kruto preganjanje, trpeli so zlasti oni, ki so se udeležili jugoslovanske skupščine v Ljutomeru 3. novembra 1918. Prekmurci so sami uprizorili velik shod 26. decembra 1918. v Radgoni, odkoder so poslali prestolonasledniku Aleksandru poslanico s prošnjo, naj jih reši čimprej madjarskega jarma.

Videč, da progonstva ne zaležejo, so Madjari 9. decembra 1918. obljubili Slovencem avtonomijo v Prekmurju — „Murska županija“ (Muravarmegye). A Slovenci odklanjajo tako samostojnost 17. januarja 1919. je 5000 Prekmurcev manifestiralo v Baltincih za Jugoslavijo. Ščuvača dr. Obala, ki je hotel govoriti za Madžare, so Pekmurci pognali z odra. 19. januarja 1919. je bilo sklenjeno na skupščini v Sv. Benediktu, da Slovenci ne marajo nikakor ostati pod Madžari. Shoda se je udeležilo več kmetov iz krajev severno Monoštra.

Osnovali so društvo za združitev vseh Slovencev, tudi onih na onostran Monoštra. Obljubili so medsebojno pomoč vsakemu udeležencu shoda, če bi madžarska vlada zopet koga preganjala zbog tega.

Tako so Prekmurci odločno izjavili svojo pripadnost k Jugoslaviji, kamor težijo gospodarsko in duševno. S ponudbo samouprave so Madžari sami priznali, da je Prekmurje zase enotna celota, ki ne sodi v okvir madžarskih mej. Geslo Prekmurcev se glasi: „Od Monoštra (Št. Gotharda) do Čentibe k Jugoslaviji!“

P. P.

Italijani izdali češko-slovaško armado ogr. boljševikom.

Ogromno Judeževo plačilo — 280 milijonov.

Praga, 16. junija. (Pos. por.) **Češko časopisje priobčuje vedno ostrejše članke proti Italiji. Neposreden povod temu je dejstvo, da so italijanski oficirji, ki so bili dodeljeni češko-slovaški armadi, izdali madžarskim boljševikom češko-slovaško armado na Slovaškem.**

Dokazano je, da so prejeli za to izdajstvo od Madžarov 280 milijonov. Vsled izdajstva italijanskih oficirjev so potisnili madžarski boljševiki češko-slovaško armado nazaj in malo je manjkalo, da jo niso obkolili.

Češko časopisje o tem izdajstvu iz raznih vzrokov ne sme pisati. — Moštvo češko - slovaške armade je pognalo vse italijanske oficirje.

Amnestija.

Poverjeništvo za pravosodstvo Deželne vlade za Slovenijo poroča: „Uradni list“ št. CVI z dne 13. junija 1919 prinaša obširen amnestijski ukaz prestolonaslednika regenta in izvršilno naredbo poverjeništva za pravosodje.

Po tem ukazu so odpuščene vse od civilnih ali vojaških sodišč naložene kazni in posledice kazni radi sledečih političnih hudodelstev: vohunstva, vstaje, punta, javnega nasilstva, prvega in drugega primera poškodovanje državnega telegrafa, brezoblastnega nabiranja vojakov, podpomoči, dane vojaškemu beguncu s skrivanjem ali drugim olajševanjem, zapeljanje vojaka k prelomu vojaških službenih dolžnosti, rabuke, udeležbe pri skrivnih družbah, dalje zaradi prestopkov razširjanja lažnjivih in vznemirjajočih vesti, razžalitve uradnikov in drugih javnih služabnikov ter vtikanja v izvršbo javnih služb, to vse brez pridržka, ako so se kaznjiva dejanja izvršila pred državnim prevratom t. j. do 29. okt. 1918.

S pridržkom so odpuščene kazni radi hudodelstva javnega nasilstva s silovitim lotenjem in nevarnim žuganjem proti uradnim osebam, če obsojenec ni bil radi tega zločina že enkrat kaznovan in če kazen ne presega 6 mesecev, dalje radi hudodelstva s hudobnim poškodovanjem tuje lastnine, ako se je dejanje izvršilo o priliki političnih ali draginjskih demonstracij, kakor so bile na primer v Ljubljani aprila l. 1919, slednjič radi pregreška javnega poniževanja ali zaničevanja ustanov zakona, rodbine zakona ali pohvale nezakonitih ali nenravnih dejanj, če izvira kaznjivo dejanje iz političnih nagibov, ki so merili na to, da se izpodkupujejo temelji prejšnjega režima.

2. Odpuščene so po amnestiji vse od civilnih sodišč izrečene kazni, katerih izvršitev je bila do 29. oktobra 1918 odložena ali prekinjena, ker je služil obsojenec pri vojakih, ali ker se ga je rabilo pri gospodarstvih. Odpuščene so tudi od vojaških sodišč izrečene kazni, ki so se odložile ali prekinile, ker se je javil obsojenec na fronto.

3. Odpuščene so tudi vse do 29. oktobra 1918 od civilnih ali vojaških sodišč izrečene kazni, če ne presegajo 6 mesecev ali 5000 kron, ako obsojenec še ni kaznovan radi kakega hudodelstva ali prestopka tatvine ali goljufije. Izvzete so le od poštnih ali železniških uslužbencev izvršene tatvine. Vendar morejo biti tudi ti v posameznih posebnega ozira vrednih slučajih, zlasti, če se je zgodila tatvina iz bede, iz mladostne neoremišljenosti, vsled razburjenja radi vojnih razmer, iz političnih nagibov, ali če je bil obsojenec v vojni hudo prizadet vsled izgube rodbinskih članov ali na premoženju.

(Konec prih.)

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!
Pridobivajte novih naročnikov!

D. Čebin:

V osvobojeni Koroški.

Skozi jasno solnčno jutro hiti savinjski vlak po gornji šaleški dolini. Ni še dolgo tega, ko so prebivalci te dolinice bežali v smrtnem strahu pred divjimi nemškimi roparji, da si rešijo golo življenje. Še nosijo njih domovi sledove nemške kulture, še niso zaraščeni lijaki, ki so jih izkopale nemške granate v slovensko zemljo. — Opazovali smo te bojne znake in drug drugemu razlagali, na katerem hribu so stali naši, na katerem Nemci. Naenkrat prične vlak voziti počasi — peljemo se čez most, ki so ga Nemci pri svojem umiku razstrelili. Naši vrli železničarji so ga že v toliko popravili, da lahko vlak pelje preko. Na postaji Otiški vrh je udarilo nekaj granat direktno v postajno čuvajnico, ali naši so takoj po zavzetju zopet vse uredili, da se je moglo takoj pričeti z rednim obratom. Raz postajno poslopje vihra slovenska zastava, vsi napisi so že zopet v slov. jeziku v narodnih barvah in ta slika se nam ponavlja skozinskoz do Sinča vesi. Na dravogradskem kolodvoru je jako živahno. Polno vojaštva, ki se vozi na fronto in nazaj, eni proti zapadu, drugi proti severu, istotako tudi polno beguncev, ki se vračajo na svoja domovja. Plaha skrb se jim bere raz obraze in muči jih negotovost, če ne bodo našli domače hiše uničene in razdejane še bolj kot si sami mislijo, ali vseeno jim v očeh gori ogenj veselja in navdušenja, in njih prsa se širijo v pomladnem jutru pod svobodnim jugoslovanskim solncem. Promet na progi Dravograd—Šinča ves in zdaj Dravograd—Grabštajn je zelo živahen. Vedno znova moram pohvalno omenjati naše vrle železničarje, ki opravljajo svojo naporno službo nadvse požrtvovalno. Vozimo se po precej nerazgledni dolini. V Pliberku še bolj pa v Sinčavesi se nam pa odpre razgled na vse strani proti jugu do Kamniških Alp in Karavank, ki stoje kot ponosni in mogočni čuvaji te prelepe koroške dežele, na zapadu se izgublja razgled daleč preko Vrbskega jezera v daljni megli, na severu prehaja gričevje in hribovje v visoke južne izrastke Malih in Vel. Tur. In vsa ta prelepa dolina je zopet naša, svobodna, v vseh teh prijaznih ter čednih vasicah in selih, ki so vsa v zelenju in pomladnem cvetju, bo zopet donela ona melanholična Koroška narodna, ki pa ne bo več znanilka tuge slovenskega Korotana, nego bo pričala o mogočnem vstajenju jugoslovanske zavesti, ki je klonila stoletja nasilju in krivici, a je končno vstala in nastopila zmagovito pot tja na prestol Gospe Svete. Ni, da bi opisoval na dolgo in široko, kaj je lepše, divnejše, prijaznejše, enemu ugaja bolj to, drugemu ono, dejstvo je, da se vsak čudi divoti tega najsevernejšega dela naše domovine. Ponosna zavest, da smo sedaj slednjič enkrat svobodni gospodarji na lastni zemlji in da je strt grabežljivi nemški zmaj, je kakor hladilen balzam vsem nesrečnim beguncem, ki so se že mnogi vrnili na svojo rodno grudo, kakor tudi vsem onim, ki so ostali pod nemško invazijo doma. Kaka nečuvena grozodejstva so počenjali nemški kulturonosci, smo morali z grozo čitati cele mesece, a ljudje so nam pripovedovali vedno nova, še hujša grozodejstva. Materijalna škoda, ki so jo napravili po posameznih krajih, doseza ogromne stotisoče, ponekod tudi milijone kron. Po vseh krajih, kamor so prišli Nemci, je močila slovenska kri koroško zemljo, toda danes, ko je maščevana nedolžno prelita kri, se ne ozirajmo toliko na preteklost, nego bodi naš pogled obrnjen v bodočnost, ki je, ki mora biti naša.

Nikakor ne smem pozabiti omeniti, kako navdušeno je koroško ljudstvo za naše brate Srbe in Hrvate. Vse jih hvali, spoštuje in poveličuje. (Dalje.)

Na ustanovnem zavodu za gluhoneme v Ljubljani

se bodo s pričetkom šolskega leta 1919/20 vnovič sprejemali gluhonemi šoloobvezni otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov. Pogoji za pripust k pouku, oziroma za sprejem v zavod so: 1.) Gluhonemost ali takšna stopnja gluhosti, da se dotičnik s posluhom ne more naučiti glasovnega jezika. 2.) Izpolnjeno sedmo in ne še prekoračeno dvanajsto leto življenja. 3.) Primerna telesna zmožnost in sposobnost za izobraževanje. Od sprejema so brezpogojno izključeni bebasti, slaboumni in božjastni otroci, potem otroci, ki imajo nalezljive bolezni in druge telesne hibe. Prav tako se ne morejo sprejeti otroci, katerih govorila niso zmožna, da bi se priučili glasovnega jezika, nadalje otroci, ki so v veliki meri kratkovidni ali daljnovidni in ki močijo posteljo. Sposobnost za izobraževanje se dokaže s posebno preizkušnjo, ki jo je prebiti v zavodu; dan in ura te preizkušnje se razglasita ob svojem času. Gojenci morajo v dobi svojega izobraževanja v zavodu dobivati stanovanje in hrano proti plačilu letnega zneska 300 K. Ako se uboštvo dokaže, se preskrbovalni stroški lahko znižajo ali popolnoma izpregledajo. Notranji gojenci dobivajo vso preskrbo v zavodu; vendar jih morajo tisti, ki so jih dolžni preživljati, preskrbeti s predpisano vrhnjo obleko in s potrebnim perilom. Notranji gojenci morajo prinesti s seboj v zavod ta-le oblačila v dobrem stanju in zaznamovana in sicer dečki: 2 gornji obleki, klobuk in zimsko suknjo, dvoje čevljev, 6 srajc, 6 spodnjih hlač, 6 parov nogavic, 6 žepnih robcev in dežnik; deklice: dve zgornji obleki, klobuk ali ruto in zimsko jopico, dvoje čevljev, 6 srajc, 6 spodnjih kril, 6 hlač, 3 naprane jopice, 3 predpasnike, 6 parov nogavic, 6 žepnih robcev in dežnik.

Prošnje za pripust k pouku, oziroma za sprejem notranjih gojencev v zavod, naj se do dne 25. junija 1919 vlože pri ravnateljstvu ustanovnega zavoda za gluhoneme v Ljubljani. Prošnje je opremiti z nastopnimi listinami: a) z rojstnim listom, b) z izpričevalom o cepljenih kozah, c) z zdravniškim izpričevalom o gluhonemosti, z napovedjo, kako je nastala in o telesni zmožnosti, č) z domovinskim listom, d) s šolskimi naznanili, če jih dotičnik ima. Kadar se prosi, da bi se dotičnik sprejel za notranjega gojenca, je vrhu tega priložiti izkaz o premoženju ali zavezno pismo, da bo plačeval po 300 K preskrbovalnih stroškov na leto, ali pa naj se priloži ubožno izpričevalo, napravljeno v zakoniti obliki.

Pod italijanskim jarmom.

Zavedna goriška deca.

pi V bližini mesta Gorice je dal najvišji vojaški zapovednik zbrati šolsko mladino v svrho slavnosti. Otrokom so razdelili vse polno slaščic. Za tem so ukazali dečku, naj dvigne italijansko zastavo. Otrok je sicer vzel v roke trobojnico. Ali ko je častnik pozval mladež, naj zakliče: „Živio italijanski prapor, naš prapor!“ — so vsi molče povesili glave in gledali v tla. Poveljniku je bil položaj mučen: srdit je odredil, naj gredo otroci takoj domov. Spotoma so še pošteno našeškali tovariša, ki se je dal oplašiti in je prijel laško zastavo. P. P.

Politični pregled.

p **Italijani in jugoslovanski Celovec.** „Gazetta di Venezia“ piše: Slovensko in hrvatsko časopisje se veseli zmage nad Nemci. Jugoslovani v Celovcu kontrolirajo naše potne liste in nadzorujejo naš promet z Dunajem in Prago. Jugoslovani nam sedaj lahko silno nagajajo. Jugoslovanski Celovec pomeni za nas, da je prerezana direktna zveza med beneško pokrajino in Avstrijo, med Trstom in njegovim gospodarskim zaledjem. Okupacija Celovca po Jugoslovanih je velika nevarnost za Italijo, ki mora storiti vse, kar je v njeno korist, t. j. vrnitev Nemškega Celovca Nemcem. — „L' Epoca,“ glasilo Orlanda, pravi med drugim: Z obveljavljenjem londonske pogodbe še ni rešeno jadransko vprašanje. Ako hočejo zavezniki Evropi dati mir, je treba, da rešijo na sprejemljiv način tudi reško vprašanje. Nikdar ne bo pravega miru, ako se ne uredijo pokrajine bivše avstro-ogrske monarhije. Proti odredbi mirovne konference so zavzeli Srbi Celovec. Trojica v svetu četvorice mora spoznati, da je absolutno potrebno, ako se hoče končati vojska, da se kraljestvo SHS pokori volji mirovne konference. — Glasilo italijanskega ministrskega predsednika ima popolnoma prav, ko trdi, da ne bo nikoli pravega miru, ako se ne uredijo meje na jugu bivše avstro-ogrske monarhije tako, kakor zahteva pravičnost. Dokler ne bodo združeni vsi Jugoslovani, Evropa ne bo imela miru. Za posledice pa je seveda odgovorna mirovna konferenca v Parizu. Naš narod je že povedal svoje mnenje o sklepih mirovne konference.

p **Napredovanje socijalizma na Češkem.** Praga, 16. junija. (Čtu.) „Pondělnik“ opozarja na veliko napredovanje socijalistov pri volitvah v občinske svete. Zlasti češki socijalci (narodni socijalisti nekdaj) so dosegli lepe uspehe. Ugodno so izpadle volitve v nemških ozemljih. V Pragi so dobili od 90 mandatov češki socijalisti 21, socijalni demokratje 20, narodni demokratje 29, ljudska stranka 5, obrtna stranka 3, nemška meščanska stranka 4.

Pokrajinske vesti.

kr **Boj na Jesenicah.** V nedeljo, dne 15. t. m. je sklicala NSZ shod pri „Jelenu“ na Jesenicah. Velika nezadovoljnost delavcev zaradi internacijonalne organizacije je privedla do tega, da so zahtevali delavci organizacijo na narodni podlagi. Shod je bil tako številno obiskan, da so stali ljudje v veži in zunaj na dvorišču. Prvi je govoril tovariš Simončič. Njegov govor so delavci burno odobravali. Ko pa je s silo prišlo nekaj nepovabljenih hujskačev na shod, so dotični od početka s surovim rjovenjem onemogočili zborovanje in končno tovariša Simončiča dejansko napadli. Cez četrt ure na to se je vršil drug shod, ki so ga sklicali socijalni demokratje. Na tem shodu je govoril sodrug dr. Lemež in seveda je v prvi vrsti napadal vse, kar ni in kar noče biti internacijonalno. Dr. Lemežu je odgovarjal predsednik NSZ tov. Juvan, ki je odločno zavrnil vsa očitanja in dokazal, da je rešitev slovenskega delavca le v narodnem socijalizmu. V tričetrturnem govoru je ob odobravanju z ene strani, medtem ko so z druge strani doneli surovi medklici, povedal uspehe NSZ. Škoda, da naši govorniki niso mogli radi terorizma več govoriti, ker še marsikatero bridko in resnično bi morali sodrugi slišati.

Led je prebit, tudi rudeče sršenovo gnezdo na Jesenicah na vseh straneh poka. Po shodu se je ustanovila podružnica NSZ., ki ima že danes veliko članov. Po večini vsi pametni in zavedni delavci so izjavili, da vstopijo v NSZ., ker jih je sram biti še naprej član in pristaš pretepaške in nemškutarske socijaldemokraške organizacije. Jeseniški delavci brez bojazni pristopite k NSZ. Terorizirali so nas, a odslej se ne pustimo več.

kr **Društvo jugoslovanskih državnih uslužbencev v Mariboru** ima svoj ustanovni občni zbor v sredo, dne 18. junija 1919 ob pol 19. uri v dvorani št. 53 okrožnega sodišča. Na dnevnem redu je organizacija aprovizacije, radi tega naj se zborovanja udeleži vsak državni nastavljenec v Mariboru.

kr **Sv. Anton v Slov. Goricah.** Radi vojnih in obiteljskih razmer sem bil že v početku svetovne vojne primoran svoja dva otroka prepustiti v nadzorstvo in oskrbo svoji materi, kjer se še danes nahajata. Moja mati stanuje v Kočkem vrhu, fare Sv. Jurija ob Ščavnici, in sta iz tega vzroka moja otroka vezana obiskovati šolo pri Sv. Juriju, ki je od Kočkega vrha oddaljen skoro poldrugo uro, Sv. Anton v Slov. Goricah, kjer se nahaja petrazredna ljudska šola, je oddaljen komaj pol ure. Iz tega razloga sem že v početku vojne zaprosil osebno ravnatelja šole pri Sv. Antonu, za dovoljenje, da smeta moja otroka obiskovati šolo pri Sv. Antonu. G. vodja je mojo prošnjo uslišal in sta tako nadaljevala šolo v popolnem redu do letošnjega majnika. Seveda je bil g. ravnatelj za njegovo prijaznost, skozi cel čas odškodovan z raznimi dobrotami od moje matere; ko pa zadnje zahteve moja mati momentano ni mogla izpolniti, se je dogodilo neverjetno ali resnično: „Pošljite otroka v šolo k šv. Juriju, ali pa ju obdržite doma.“ Poudarjam pa tudi, da pohajajo nekateri učenci v šolo pri Sv. Antonu še danes, če tudi so farniki Sv. Jurija. Vzrok je jasen! V potrebi sem pripravljen imena dotičnih navesti. Torej sta moja otroka primorana obiskovati šolo pri Sv. Juriju, akoravno imata dnevno tri ure hoda. Sedaj še gre, kaj pa pozimi? Obisk šole po dolgem snežnem potu, šumah in temi, v nasprotnem slučaju pa prekinjenje rednega šolskega obiska. Vprašam Vas, g. naučitelj, morete li vi svoj nečloveški čin pred svojo vestjo odgovarjati? Vprašam dalje, so li učitelji, od naroda postavljeni za učence, ali učenci zaradi učiteljev. V ostalem prejmite na znanje, da gojim popolno uvjerjenje, da će Deželna vlada, oddelek višjega šolskega sveta mojo opravdano pritožbo v polni meri odobriti. Ker se v celi Jugoslaviji vrši radikalno čiščenje vseh nekorektnih elementov, bi bilo potrebno, da šeže roka pravice tudi k Sv. Antonu.

Dnevne vesti.

dn **Proslava Vidov dana v Sarajevu.** Na predlog „Prosvete“ so sklenila vsa bosanska kulturna društva, da proslave letošnji Vidov dan čim slovesnejše. Na mestu, kjer je Princip izvršil atentat, na latinskem mostu, bodo slavnostni govori v spomin osvobojenju in ujedinjenju. Obenem bo tudi sokolski zlet.

dn **Kralj Peter I.** Kakor smo že javili, se kralj Peter povrne v teku tega meseca v svojo osvobojeno ujedinjeno domovino. Kraljevski dvor še ni popolnoma popravljen in primerno opremljen, zato se začasno kralj Peter naseli v kopališču Arangjelovac.

dn **Dr. Korošec na potovanju po Srbiji.** V soboto je odpotoval dr. Korošec v Šabac. Prepotoval bo vse podrinske kraje, da se informira o prehrani prebivalstva. Potoma se bo mudil v Koviljači, kjer bo prebivališče vojnih sirot.

dn **Rokopisi iz narodne biblijoteke.** Iz Belgrada javljajo: Komisija, ki v Sofiji išče knjige narodne biblijoteke, je našla doslej 30 zabojev knjig in rokopisov, katere so bili Bolgari vzeli iz biblijoteke.

dn **Srbski vojaško - kazenski zakon.** Ministrski svet je sklenil, da bo vojaško-kazenski zakon za Srbijo poslej veljal za vso kraljevino.

dn **Zvišanje brzojavnih pristojbin v tuzemstvu.** Vsled odloka poštnega ministrstva se zviša s 15. t.m. pristojbina za navadne brzojavke v celem notranjem tuzemskem prometu za besedo od 8 na 18 vinarjev, minimum je taksa deset besed t. j. 1·80 K. Za nujne brzojavke je plačati trikratno takso. Doklada po 20 vin. za brzojavke se z istim dnem ne pobira več. Tudi doklada po 1 K od 16 do 21. ure odpade, tudi je dovoljeno ob delavnikih od 21. do 7. ure ter ob nedeljah in praznikih oddajati navadne brzojavke.

dn **Slovenski trgovci,** industrijci in obrtniki se opozarjajo na današnji oglas slovenske trgovske šole. Vpisujte svoje otroke v slovenske trgovske šole. Vpisujte svoje otroke v slovenske strokovne šole! Naraščaj naj se otrese tujerodne vzgoje!

Ljubljanske vesti.

l **Proslava Vidovega dne v Ljubljani.** Zastopniki ljubljanskih prosvetnih društev so na svoji seji dne 14. t. m. sklenili, da se proslavi Vidov dan, 28. junija t. l., v Ljubljani po sledečem vzporedu: Na predvečer slavnosti, dne 27. t. m., ob 7 uri javen govor in petje pevskih društev pred Mestnim domom (ozir. v slučaju slabega vremena v dvorani). Na dan slavnosti, 28. t. m., služba božja, prodajanje cvetlic na korist vojnim invalidom in zvečer svečana predstava v dramskem gledališču.

l **Finančni minister** dr. Momčilo Ninčić se je včeraj dopoldne povrnil v Belgrad. Imel je daljše konference z zastopniki denarnih zavodov in bančnimi strokovnjaki.

l **Električna razsvetljava v Sp. Šiški.** V torek, 17. t. m. je ob pol 21. uri v restavraciji g. Stepica v Šiški sestanek. Namen: razgovor o uporabi električne razsvetljave pri zasebnikih v Sp. Šiški. Opozarjajo se vsi, ki še nimajo naznanjene upeljave električne luči v svojem stanovanju, da jo takoj prijavijo, ker bi se jim drugače luč odvzela in bi se proti njim kazensko postopalo. Interesenti udeležite se polnoštevilno!

l **Stanovanjska beda v Ljubljani.** Dosti uradnikov in uslužbencev, zaposlenih v Ljubljani, ima svoje družine še v Trstu, ker za te niso mogli dosedaj najti v Ljubljani, oziroma v njeni okolici, stanovanja. Z regulacijo valute v Trstu je pa to uslužbenstvo zašlo v skrajno kritičen denarni položaj, ker mora pošiljati družinam lire, za katere se mora v Ljubljani vplačati po 3·70 K do 3·90 K. Ako pomislimo, da se mora sedaj v Trstu za stanovanje plačati toliko lir, kolikor preje kron in da to razmerje velja tudi za živila in druge potrebščine, tedaj si lahko vsak predstavlja, kake žrtve zahteva obstoj teh družin. Svojce v Trstu kakor v Ljubljani prešinja le ena misel in skrb, in ta je: na kak način dobiti stanovanja v Ljubljani. Ker pa sedaj v Ljubljani žalibog ni urada, kamor bi se prizadeti v tej stiski mogli zateči — in kar je v tem oziru obstoječih uradov, so vsi brez pozitivne vrednosti — opozori se slavna vlada, oziroma poverjeništvo za socijalno skrbstvo, da uveljavi vsaj v toliko svojo avtoriteto, da bi posredovalo, da se vsaj prva stanovanja, ki bodo sedaj v Ljubljani prazna, odkažejo v prvi vrsti uradnikom in uslužbencem, ki imajo svoje družine še v Trstu. Ni veliko teh, a vsi ti postanejo v kratkem žrtev obstoječih razmer. Vemo, da poverjeništvo za socijalno skrbstvo ne more delati čudežev, zato opozarjamo tudi hišne posestnike na te razmere in jih prosimo, da jih upoštevajo in da dajejo v prvi vrsti tem revežem prazna stanovanja na razpolago.

l **Društven shod ZJŽ.** „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ priredi v sredo, dne 18. t. m., ob 18. uri v dvorani Mestnega doma društven shod s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo osrednjega odbora o pogajanjih z generalnim ravnateljem južne železnice. 2. Slučajnosti. Vsi na shod!

l **Amerikanski petrolej** je dospel v Ljubljano. Pri tvrdki A. Krisper-koloniale ga dobe posamezni trgovci detajlisti.

l **Automobilisti, motociklisti!** V Ljubljani se namerava ustanoviti „slovenski automobilni klub“ kterega namen ne bo samo gojiti automobilni šport, ampak biti vsem članom in interesentom brezplačno na razpolago glede izbire in rentabilitete automobilov posameznih tvrdk in tipov. Kratke prijave za pristop se naj blagovolijo poslati na naslov: dr. Lampret, Ljubljana, Rimska cesta 18 do 25. t. m., na kar bo sklican tozadevni občni zbor. Pripravljalni odbor.

l **Vaja orkestralnega društva** „Glasbene Matice“ se vrši v torek 17. t. m. Odbor.

l **Pevsko društvo „Slavec“.** Pevska vaja se vrši v torek ob 20. uri polnoštevilno in točno!

Tržaška mladina ženska in moška naj pride v sredo 18. t. m. ob 20. uri na sestanek v Narodni dom (kavarna, posebna soba). Pridite vsi, kar je vas Tržačanov. Sklicatelj.

l **Izlet na Janče** priredi v nedeljo, dne 6. julija 1919 Nap. pol. in gosp. društvo za poljanski okraj. Da se pripravi zadostno število vozov in oskrbi potrebno prehrano, se naproša vse člane in članice, ki se nameravajo udeležiti izleta, da se osebno ali potom dopisnice javijo vsaj do 25. junija 1919 pri Janku Hojanu v Mestnem domu, kjer zvedo podrobnosti. Tovariši in tovarišice, udeležite se tega izleta polnoštevilno!

l **V posesti** znanega tatu Vincenca Stražarja iz Zabukovja pri Krašnji se je našla zlata moška verižica z obeskom, na katerem je vrezan monogram. Ker ni moč dognati lastnika, naj se prizadeti obrnejo pismeno ali ustmeno na tukajšnje policijsko ravnateljstvo, soba št. 16.

l **Koncert** je danes v torek v restavracijskih prostorih v Narodnem domu. Svira orkester „Dalibor“. Vstop prost.

Narodno gledišče.

Premiera „Madame Butterfly.“ Poročnik neke ameriške vojne ladje Pinkerton se zaljubi v japonsko gejšo Chochosan (Butterfly) in jo poroči. Dasi jo vroče ljubi, ne misli na življensko zvezo, marveč po japonski šegi na skorajšno ločitev. Nasprotno Chochosan. Brezmejno je vdana tujcu, vse bi žrtvovala zanj. Na skrivaj prestopi v krščansko vero in se zameri svojim sorodnikom. V idil. hišici visoko nad Nagasaki uživata z Pinkertonom mlado zakonsko srečo. Po Pinkertonovem odhodu je povila Butterfly srčkanega sinčka. Ž njim in z zvesto služkinjo Suzuki že tretjo leto nestrpno čaka, da se vrne nje dragi. Nadlegujejo jo oboževalci, toda vsakega odslovi. V svoji zvestobi je tako trdna, da ji ameriški konzul Sharples ne upa povedati resnice o Pinkertonu. V pristanišču poči strel, znamenje, da se je ukrcala ladja, ki pripelje Pinkertona. — Ker je Butterfly vso noč prečula in čakala soproga jo služkinja prisili k počitku. S konzulom in neko damo vstopi Pinkerton. Butterfly je takoj jasno, da se je poročil z drugo in prišel po otroka. Vda se v svojo usodo, se pretresljivo poslovi od ljubljenega sinčka in izvrši za špansko steno harakiri, japonski način samomora, ki ga store vsi, ki ne morejo častno živeti. — To snov je uglasbil poleg Mascagnija in Leoncavalla najznačilnejši zastopnik italijanskega verizma, Giacomo Puccini in si je z njo mahoma osvojil vse svetovne odre. Njegove opere „Manon Lescaut,“ „Boheme“ in „Tosca“ so doživele mnogo uspehov, a najbolj je priljubljena „Madame Butterfly,“ ki zaradi globoke tragike vkljub siromašnemu dejanju opere, močno vpliva tudi na lajika. Nesrečno ljubezen mlade Japonke slika posrečeno Puccini v široko razpletenih lirskih razpoloženjih, glasba drugega dejanja ljubeznivo izraža neodoljivo hrepenenje Butterfly po ljubljencu. Ljubki so prizori med njo in otrokom, pretresljivo njuno slovo koncem tretjega dejanja. Puccini je mojster idealist, ki slikarskemu pointilizmu podobno z malimi sredstvi ustvarja velike učinke. Značilno uporablja v tej operi japonske tonove lestvice. — Sobotna uprizoritev „Mademe Butterfly“ je napravila ugoden vtis. Onih v predvojnih gledaliških sezonah seveda ni dosegla. Za vestno naštudiranje se je toplo zavzel šef opere g. Rukavina, ki slovi kot dirigent špecijalist Puccinijevih oper. Dal je Puccinijevi glasbi pravo lice, tako, da so prišle glasbene pikanterije partiture do prave veljave. Fino dinamiško niansiranje v orkestru je obdalo vso predstavo z nežnim pesniškim čarom. Orkester se je pod njegovo veščo taktirko dobro uživel v svojo nelahko nalogo in je bil točen, vkljub kočljivim vpadom in vkljub vedni menjavi tempov. Zlasti lepo je igral predigro k tretjemu dejanju. Godala so z izjemo kontrabasov skoro neoporečna, prve gosli naravnost imenitne. Med lesenimi inštrumenti manjka prave harmonije, med pihali pogrešam na močnih dramatično izraznih mestih basovske tube. Te nedostatke se bo v prihodnji sezoni lahko popravilo. — Kot vrle interpredkinje Butterfly so še živo v spominu Nordgartova in Polakova. Topot je kreirala naslovno vlogo gdč. Rezika Thalerjeva. Zdi se mi, da je bila ta partija zanjo prenaporna in previsoka. Takoj ob prvem nastopu sem opazil, da se bori z višino. Pozneje je pa v momentih duševnih bojev, v hrepenenju in obupu vdahnila toliko čustvenega izraza v svojo izborno igro in se je pohvalno razvila tudi v petju, da lahko imenujem njen nastop časten. Z g. Drvoto, (Pinkerton) ki mu višina ne dela nobenih preglavic sta občutena pela dvospev v I. dejanju. Služkinjo Suzuki je v igralskem in pevskem oziru dobro pogodila gdč. Medvedova. Jako dober je bil g. Levar v vlogi konzula Sharplessa. V začetku letošnje sezone ni pel dobro, bil je bolan. Dosedaj se je popravil in pokazal vrlo lep napredek. Med manjšimi vlogami omenjam pohvalno posredovalca Goro g. Mohoriča. — Zbor ima v operi malo opravka. V prvem dejanju ga je polomil, koncem drugega dejanja je pa pel krasno. Inscenival je opero z lepim okusom g. režišer Marek. Posebno lepa je bila japonska soba v II. dejanju. — Občinstvo je opero sprejelo z glasnim odobravanjem in je opetovano klicalo glavne soliste na oder. Z. P.

Sinočnja repriza „Madame Butterfly je tako kot premiera globoko vplivala na poslušalce. Gdčna. Thalerjeva je zlasti v zadnjem dejanju igrala in pela v srce segajoče. Dober večer sta imela gdč. Medvedova in g. Levar. Kar se tiče orkestra, godal ne morem prehvaliti. Na novo slikane dekoracije so vzbudile občno pozornost. Predstava je bila lepo zaokrožena. Treba je grajati le razvado dam iz boljših krogov, ki četrt ure po začetku predstave iščejo svoje sedeže v avditoriju in motijo izvajalce in poslušalce. Vodstvo gledišča naj strogo zapove biljeterjem, da zabranijo med predstavo vstop vsakomur, pa najsi bo to Peter ali Pavel, ponižen kmetič ali pa najfinejša odvetnikova dama. Z. P.

Najnovejše vesti.

Nemška obrekovanja jugoslovanskih čet.

Prvi dnevi v Celovcu. — V mestu red in mir.

Celovec, 16. junija. (Izv. por.) Nemško časopisje razširja o jugoslovanskih četah neverjetne in nesramne vesti. Ugotovilo se je, da so nemške tolpe, na begu skozi Celovec, ropale in plenile, kradle in razbijale, kjer koli jim je bila dana prilika, največ iz togotnega razpoloženja. Celovški nemški mogotci sami so ljudstvo hujskali in begali z raznimi lepaki. Vsled te zbeganosti je ob prihodu naših čet v Celovec zapustilo mesto dve tretjini prebivalstva, katero pa se sedaj vrača. Oberstleutnant Hülgerth, koroški deželni poveljnik (Landesbefehlshaber von Kärnten) je dal nabiti velikanske kričeče lepake, kjer pravi: „Drei Tage der Plünderung und schrankenloser Willkür sollen den jugoslavischen Rotten in Falle ihres Sieges bewilligt sein. Drei Tage umbeschreiblicher Schmach und Vernichtung“. Takoj ob prihodu naših čet v Celovec je zavladal povsod vzoren red in mir.

Ljubljana, 16. junija. Dunajski brzojavni korespondenčni urad razširja vest, da jugoslovansko vojaštvo v zasedenem delu Koroške vrši nasilja. Temu nasproti ugotavljamo na podlagi informacij iz dobro poučenega vira, da se **jugoslovansko vojaštvo na Koroškem vede tako, da mu je poleg prebivalstva tudi v Celovcu bivajoča ententna misija izrekla priznanje za vrlo disciplinirano, vzorno vedenje.** S tem priznanjem so kot obrekljive laži ožigosane vse nasprotne vesti, ki jih Nemci pošiljajo v svet, da bi zmanjšali ugled našega junaškega in zmagovitega vojaštva. (Ldu)

Revolucija in vladna kriza v Italiji.

Milan, 16. junija. (Brezžično.) Iz Rima poročajo: Senat bo sklican dne 19. junija. Orlando je bil v avdijenci pri kralju, nakar se je sestal ministrsk svet. (Ldu.)

Maribor, 16. junija. (Izv. por.) Nemški listi obširno javljajo o naraščajočem stavkovnem gibanju v Italiji, zlasti v severnih industrijskih centrih. V Bologni, Raveni — glavnih središčih vsakemu anarhističnemu in revolucijonarnemu pokretu — so izbruhnili veliki nemiri. Turin, Bergamo, Genua, Milan, Rim, Neapelj in Palermo so v polnem stavkovnem gibanju. Italijanski socijalistični listi napovedujejo splošno stavko vsega italijanskega proletarijata. Stavkajo učitelji, uslužbenci brzojavne službe, železničarji in uradniki.

Splošna ofenziva proti Madžarom.

Čehi napredujejo na Slovaškem.

Praga, 15. jun. (Čtu. Situacijsko poročilo.)

Pričakuje se, da rumunske, srbske in francoske čete vsak trenotek napadejo. Treba je, da napno Čehi medtem vse sile.

Na vsi fronti armadne skupine Hennoque se vrše boji predstraž. V okolišu Sabinova smo pridobili tal. Pri Mali Lodini smo odbili napad sovražnega oklopnega vlaka. — Armadna skupina Mittelhauser: Pod poveljstvom polkovnika Snejdareka zbrane čete so po sedemurnem trdovrarnem boju zasedle Zvolen. Doslej smo našteli 50 ujetnikov. Zaplenili smo topove, strojnice in improvlziran oklopni vlak. Zapadno levice hudi spopadi. Naše čete so odbile sovražnika in napredovale nekoliko vzhodno Komorna. Po oklopnem vlaku podpiran sovražen napad na naše postojanke pri Kurtu smo odbili, pri čemer je imel sovražnik velike izgube. Ves dan so čehoslovaški in francoski letalci krožili nad Přešovem in Košicami in prinesli poveljništvu zelo važna poročila. (Ldu.)

Praga, 11. junija. (DunKu.) Čehoslovaški urad javlja: Ne oziraje se na prepoved entente, so začeli včeraj Madžari na vsej fronti iznova napadati. Zato so naše čete na dano povelje obnovile ofenzivo na različnih točkah. Naše operacije napredujejo. Druga brigada se je polastila Kamorna in prizadejala Madžarom mnogo izgub. Vzhodno od Nitre so dosegle naše čete reko Hron. (Ldu.)

Praga, 15. junija. (Čtu.) Situacijsko poročilo. — Položaj na Slovaškem se je le malo izpremenil. Armadna skupina Hennopue; Sovražni napadi popuščajo. — Armadna skupina Mittelhauser: Izrabljajoč včerajšnje uspehe, prodirajo naše čete južno Ščavnice. Vzhodno Zvolna se sovražnik trdovratno upira. (Ldu.)

Dokumenti o Radićevem delovanju.

Belgrad, 16. junija (Izv. por.) V tukajšnjih političnih krogih poudarjajo, da so dobljeni važni dokumenti z obtežilnim materijalom, ki težko kompromitira voditelja seljačke stranke Stipe Radića. Dokumenti dokazujejo sporazumno delovanje Stipe Radića z Italijo. Tekom tega tedna bo objavljen ves dokazni materijal javnosti v narodnem predstavništvu.

Italijanske odredbe ob kor. meji.

Trst, 16. junija. (Izv. por.) V najkrajšem času bo italijanski generalissimus nadzoroval italijanske posadke ob koroški meji. Gre za važne vojaške odredbe. Potovanja se udeleži tudi Orlando.

Jugoslovanski zadružni kongres.

Belgrad, 16. junija. (Izv. por.) V posebni avdijenci je danes sprejel regent Aleksander odposlanstvo zadružnega kongresa vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Deputacijo je vodil grof Kulmer, v njej so bili Ribnikar, Lozarnić, Avakumović in Kasić.

„Razkrinkani Habsbužani“.

Ing. Uhlíř je priobčil v včerajšnjem „Slov. Narodu“ poslano, na katero kratko odgovorim, da je res, da sva govorila, da bi jaz od njega odkupil vso zalogo in da se je najino pogajanje razbilo baš radi tega, ker mi je bila cena 8 K, ki jo je zahteval g. U. za tako drobno knjigo previsoka. Ker pa je naklada 5.000 izvodov ve izračunati vsak ljudskošolski učenec, da je to 40.000 K, le inženir Uhlíř baje tega ne ve. Kar pravite, da je moja trditev iz trte izvita, in da sem Vam obljubil, da bom roman priobčeval izključivo le pod naslovom „Razkrinkani Habsbužani“ pribijem, da je to neresnica. Naslov, ki je v originalu, se mora rabiti. — Hvala lepa pa za priznanje, da sem Vas prosil, naj naslova „Razkrinkani Habsburžani“ ne rabite in da potem mojega žuganja niste resno vzeli. S tem ste priznali sami svojo krivdo. Nadaljno besedo ima — sodišče, ki naj razsodi, ali smejo inženirji nekaznovano delati ilojalno konkurenco v založništvu ter na tak nereelen — da ne rabim hujše besede — način porabljati tujo reklamo v svoje samopašne namene. A. Pesek.

Carina.

Društvo tiskarnarjev v Sloveniji je izročilo v Ljubljani se mudivšemu ministru za finance g. dr. Momčilo Ninčiču sledečo spomenico:

Tiskarnarji v Sloveniji smo si dovolili že v vlogi z dne 28. aprila t. l. naslikati svoj žalostni položaj glede uvedbe carine na rotacijski papir, ki je ogrožala obstoj listov — dnevnikov. Ker nismo preboleli niti tega udarca, smo bili tembolj iznenadeni, ko smo občutili nepremagljivo pezo v pretiranem zacarinjenju ostalih naših potrebščin. V času, ko smo popolnoma izprti od držav, tako prijateljskih kakor sovražnih, ki so nam dobavljale le s pomočjo kompenzacije manjše potrebščine, se nam je diktirala brez vsakega uradnega obvestila carina, ki ne ogroža le naše eksistence, temveč vso našo stoprav se razvijajočo kulturo.

Domalega vse tiskarne so imele z naročniki gotove sklepe glede dobave tiskovin, ki jih ni moč stornirati. Započeli smo izdajati liste in revije, ki naj bi širile jugoslov. probujenje med naš narod. Uničili smo stare z avstrijskim duhom prežete šolske knjige, hiteč z novimi izdajami srbsko-slovenske tendence, a carina nam je prekrižala vse račune. Založniki knjig odpovedujejo tisk. Naročila na stroje in za tisk drugih potrebnih predmetov, ki jih moramo vsled pomanjkanja domače industrije naročiti le v tujini, smo morali stornirati. Ostali bomo na nižji stopnji kot doslej, medtem ko imajo naši sosedje priliko, poplavljati naš trg tujo literaturo in tuje tiskarske izdelke. Mesto, da nam da naša država slične ugodnosti, kakršne n. pr. nudi Nemška Avstrija z raznimi subvencijami, hoteč povzdigniti do viška kulturni napredek, se nam hoče ubiti z upeljavo carine vsak napredek.

Domalega vse naše potrebščine so danes okrog 1500% dražje kot pred vojno, z aprilom t. l. vpeljana carina pa podraži vse to še okroglo za 1000%. Si more li uradnik ali delavec nabavljati potrebno čtivo? — Zmore li ubog šolarček obligatne ljudsko šolske, dijak srednje-šolske knjige, za kar treba že premoženja? Se li ne bo sleherni manj imovit oče premislil dati sina v šole, predno bo založil vse premoženje za knjige? Ima li država hasen pri svojih tiskovnih potrebščinah, v katerih bo carina itak zapopadena? — Ima li država obstoj brez inteligence, brez naraščaja, brez procvitajočih državljanov?

Da podkrepimo svoj ugovor glede pretirane carine, naj navedemo par

slučajev, ki so nas zadnji čas s carino seznanili:

Vagon barve je stai pred vojno franko Ljubjana	K 10.000
danes velja carina zanj	„ 54 000
Vagon valjčne mase	„ 25 000
danes velja carina zanj	„ 27 000
vagon črk	„ 24 000
danes velja carina zanj	„ 84 000
vagon rotacijskega papirja	„ 2 800
danes velja carina zanj	„ 8.400
vagon časopisnega papirja v polah	„ 3 000
danes velja carina zanj	„ 8.400
vagon kancelijskega papirja	„ 4.500
danes velja carina zanj	„ 42.000
vagon kartona	„ 5.000
danes velja carina zanj	„ 8.400
vagon Chromo-kartona	„ 8.000
danes velja carina zanj	„ 14.700
vagon zavitkov (kuvert)	„ 7 000
danes velja carina zanj	„ 63.000
vagon pismenega papirja v danes velja carina zanj	K 63.000 do K 126.000

Poleg označene naklade se zahteva pri tiskarskem črnilu, črkah, zavitkih, pismskem papirju celo carino na taro, kar znaša pri zavitkih in črnilu 15—20%.

Trgovske zavitke smo zaračunavali pred vojno s tiskom vred K 6·—, danes znaša samo carina vračunši embalažo K 30·—. — Vse označeno blago se nam je dostavljalo prosto voznine, danes plačujemo dostavnine K 3000·— od vagona. Uvidevamo, da je carina potrebna na gotove predmete, ki jih ima lastna država v izobilju, ne pa na one, koje si moramo nabavljati le s pomočjo izmenjave.

Popolnoma umljivo je, da bo nemška konkurenca poplavila ves jugoslovanski trg, medtem ko nam preti pogin. Kaj si naj mislimo, da tiska zagrizena nemška tiskarna Holzhausen na Dunaju za — Belgrad uradne tiskovine, da se oddaja drž. potrebščine ne direktno tiskarnarjem, pač pa potom posredovalcev v natis da oferirajo češke tiskarne polovico ceneje od jugoslovanskih? Ni li vzrok temu carina, ki je v zaščito tujih državljanov, nas pa izganja iz domače grude?!

Podpisano društvo tiskarnarjev v Sloveniji apelira na razsodnost velerodnega gospoda ministra za finance in predlaga:

Z ozirom na pomanjkanje vsega tiskarskega materijala, tako strojev, črk, papirja, kuvert itd., naj se odpravi vsakojaka tozadevna carina, uvede naj se pa na vse v tujih državah izvršene tiskovine, bodisi knjige, oglednice, trg. in uradne tiskovine. Dosedanji carinski izdatki naj se tiskarnarjem povrnejo.

Poziv.

O priliki poseta čeških tehnikov leta 1899 v Celju je bil napaden g. Fran Gostinčar, sedaj nadučitelj v Št. Petru pod Sv. Gorami, od nemške druhali pri ljubljanski mitnici. Ker je on v največji sili oddal par strelov na napadalce, pri čemur je ranil nekega Polanetz-a, je bil od skoraj popolnoma nemške porote obsojen radi prekoračenja samoobrana. Poziva se vsakogar, ki bo mogel podati o posameznostih kaka pojasnila, da ista naznani pisarni dra. Gvidona Sernec, Celje, Kralja Petra cesta št. 16.

Aprovizacija.

Amerikansko blaga za otroke do 6. leta se bode delilo v aprovizačnem skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti po sledečem redu: 1. Za otroke do 3. leta **na zelene izkaznice, ki so preštampilirane za amerikansko akcijo in sicer:** St. 1 do 600 dne 18. junija od 8 do 11 ure št. 600 do 1200 dne 18 junija od 2 do 5 ure št. 1200 do 1800 dne 20. junija od 8 do 11 ure od št. 1800 naprej do konca, 20 junija od 2 do 5 ure. 2. **Za otroke od 3 do 6 leta na rudeče izkaznice izdane za to akcijo in sicer:**

št. 1 do 300	dne	21. junija	od	8	do	11	ure
„ 300 „ 600	„	„	„	2	„	5	„
„ 600 „ 900	„	23.	„	8	„	11	„
„ 900 „ 1200	„	„	„	2	„	5	„

od št. 1200 naprej bo 24 junija od 8 do 11 ure. **Za vsacega otroka se dobi** jeden in četrt kg sladkorja — 55 dkg kakava, — 60 dkg riža in 9 pušic kondenz. mleka. Blago se deli brezplačno. Plačati je le za vsacega otroka po vinarjev za vrečice.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tiska „Zvezna tiskarna" v Ljubljani

Poslano.*

Važno za salonski orkester.

Radi subskripcije na novo izdanje glasb za orkester od komponista Ant. Jakla, naj se p. n. interesentje blagovolijo obrniti na trgovino z muzikalijami

Kleimayr & Bamberg v Ljubljani.

* Uredništvo ne prevzame za „Poslano" nobene odgovornosti.

Kupi se
dobro ohranjen
pisalni stroj
Ponudbe na poštni predal 74.

Angleška čudatvorna mast
hladi, čisti, mehča izvlači tuje tvarine, prepreči zastrupljenje krvi in operacije.
V pošilja samo proti predplačilu franko **K 8·80 za 1 dozo.**
Lekarna Thierryja v Pregradu, glavna zaloga v Ljubljani
R. SUŠNIK, Marijin trg štev. 5
in vse druge lekarne.

Priporočam svojo veliko zalogo
vžigalnikov
na bencin.
Trgovci znaten popust.
F. K. Kaiser
Šelenburgova ulica št. 6.

Bencinmotor z dinamo
ozir. kompletna naprava za 500 električnih svetilk, se z bencinom vred takoj **proda.** Ogleda se v Ljubljani. Naslov pove:
I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc.

Proda se
na dražbi kupljena dva vagona pralnega praška znamka **„Snežnobelo"** za izvanredno ugodno ceno. Cenjene dopise je poslati **Celje, Poštni predal 59.**

Fina inozemska kolesna
pnevmatika
(kompl. garniture)
J. GOREC
trgovina s kolesi
Ljubljana, Marije Terezije cesta 14.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(8. nadaljevanje.)

Tudi strica Nandeta ni manjkalo. Strastno je ljubil rodbinske slavnosti, ker se je ob takih prilikah dobro in obilno najedel ter imel priliko iztresati svoje šale. Bila sem vesela, da vidim njegovo šaljivo lice, kajti mene je imel rad. Sploh pa je bil v vsakem oziru daleko boljši človek, kot marsikateri gost tedanje družbe. Mala Valerija je bila zelo nežna in leta mnogo bolj prisrčna, kot sem upala. In vendar sem si želela, da bi bil vse skupaj le sen.

Moja poroka se je vršila dne 20. oktobra 1877 v mrzlem jesenskem dnevu. Ni mi bilo sojeno, da bi se poročila v času cvetoče pomladi, ki koraka po preprogi cvetlic v družbi solnca in ljubezni. Bila sem poročena v mesecu, ko se življenje narave nagiba k smrti in vetrovi odtrgavajo zadnje škrlatno listje. Bil je to mesec umirajočih upov in doba, ko umirajo zadnje rože.

Niti zavedala se nisem, da si oblačim poročno obleko in da mi vpletajo v lase cvetje z oranžinega drevesa. Bila sem kot stroj. Na zunaj pa sem se kazala veselo nevesto.

Poročil naju je madjarski škof v jedlovski kapeli. Potem je bila velika pojedina v veliko radost strica Nandeta. Moja obleka je bila zelo tesna. Bala sem se dosti jesti. Ko sem se preoblekla v potno obleko, sem bila vsa srečna. Približala se je ura odhoda na Dunaj. Cesar me je prisrčno poljubil ter mi želel sreče. Starši so se od mene poslovili s pozdravom. Stric Nande je držal šaljiv govor in teta Cissi, lepa kot angelj, toda bleda, me je objela. Držala me je brez ozira na prisotne dolgo v svojem objemu.

Plakala je vroče. Mogoče je čutila sožalje napram meni, ker je vedela, kako slepo sem jo ubogala. Ne vem tega za gotovo, toda hočem v to verovati...

Peto poglavje.

Svoj medeni teden sem preživela v Parizu, in kakor marsikatero drugo ženitovanjsko potovanje tudi to ni bilo srečno, pa moj zdravi razum mi je omogočil, da sem izprevidela, da nisem imela pravice pričakovati kaj drugega. Poročila sem se z grofom Jurijem Larischem samo zato, ker je teti Cissi tako ugajalo, moja glavna privlačnost zanj pa je bilo moje sorodstvo z avstrijsko cesarico.

Bila sem popolnoma pripravljena na to, da ne bom srečna, nisem pa bila pripravljena na neprilličnosti, kajti že tiste prve dni je Jurij pokazal mnogo onih posebnosti, glede katerih me je bil svaril njegov bratranec Henrik.

Iz Pariza sva se podala v London, da počakava tam na cesarico. Elizabeta je namreč vzela v najem posestvo Combermere Abbey, odkjer je nameravala hoditi na lov.

Bivala sva v hotelu Claridge, ki je bil takrat temoten, neudoben kraj in ne kakor dandanes hotel, čegar prekrasne sobe je veselje videti. Ko smo dospeli tja, smo našli tam napolitanskega kralja in kraljico; zelo sem bila vesela videti Zofijo, saj mi je bila izkazala veliko prijaznost in ljubezen. Mislim, da je bila v resnici lepša kot njena sestra Elizabeta, katero je posnemala v vsem mogočem; njena najznačilnejša lastnost pa je bila njena izredno dobra narava. Kraljica je bila udana mojemu očetu in je jako ljubila mojo mater; in ker je bila vesela, ravnodušna ženska, me je zelo veselilo, biti z njo v Londonu.

Po našem prihodu sem imela s svojim možem eden, dva nesrečna prizora. Nikdar mu nisem ugodila, kakor je bilo videti. Izpočetka sem jokala, potem pa sem izgubila potrpljenje. »Kako sem bila neumna, da nisem poslušala Henrika, ko mi je odsvetoval, poročiti se s teboj,« sem vzrojila neki dan. »In kako sem bil jaz neumen, da sem ponižal ugled svoje rodbine s tem, da sem poročil hčerko igralke,« je odvrnil.

To namigavanje na mojo predrago mater me je ranilo v srce, in odgovorila sem z izrazi, ki jih nisem pretehtala.

»Največja krivda zadene mojega strica,« se je pritoževal Jurij; »edino njegovo častihlepje je bilo, priti v sorodstvo s cesarsko hišo; moja nagnjenja zanj niso obstojala.«

Mojega soproga je navdajal strah, da se ne bi pri njem razvili znaki očetove blaznosti, in kadar je bil milejše razpoložen, me je prosil, naj ga nikdar ne zapustim, ako bi se ti znaki kdaj pojavili, predvsem pa, da ga nikdar ne dam v norišnico. Te bojazni nisem mogla razumeti, morebiti zbog tega, ker sem postala fatalistinja glede blaznosti, ko sem videla, kako nepričakovano je napadla Habsburžane pa moje bližnje sorodnike bavarske kraljeve hiše.

Z grofom Jurijem sva se sešla s cesarico na postaji; ona me je ponovno poljubila; nato se je podala z nami v naš hotel, kjer je bila dolga vrsta sob rezervirana zanjo. Potem ko sem se nekaj časa razgovarjala z napolitansko kraljico, sem prejela obvestilo, naj grem k njej.

Mali oglasi
stanejo prvih 10 besed 4 K, vsaka nadaljna beseda 30 vin. - Dopisovanje in ženitne ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Proda se:

Hiša, enonadstropna z dvoriščem in vrtom v Ljubljani predmestje), istotako lepo posestvo se zamenja ali proda. Ponudbe pod „Zmerna cena" na upravo. 800

Dve hiši in sicer jedno trgovsko s 3 lokali in skladiščem ter jedno navadno stanovanjsko v ljubljanskem predmestju za 95 000 K prodam takoj. Stanovanje za kupca v hiši na razpolago. Ponudbe pod ‚Prometni kraj' na upravo lista. 798

Vodna žaga na tribo, popolnoma v dobrem stanu se radi opustitve obrti skupaj ali posamezno ceno proda. Naslov pove uprava Jugoslvvije: 779

Konj, 8 let star, 160 pesti visok, za težko in lahko vožnjo se proda. Stari trg 19, Ljubljana, pritličje. 781

Posestvo v Jugoslaviji, 6 oralov vinogradov nekaj njiv in travnikov, se proda za K 70.000. — Pojasnila daje I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 799

Kupi se:

Staro zidno opeko, kakor tudi drug materijal kupim. Ponudbe z ceno na upravo lista. 797

Službe:

Stolare za modele traži se za odmah kod kranjske tvornice željezne i bravarske robe u Kamniku 801

Išče se zanesljiv mizarski pomočnik. Hrana in stanovanje ter plača po dogovoru. Naslov pove uprava. 802

Brivski pomočnik, uren in zanesljiv se sprejme takoj pri brivcu Koštomaj Fran v Celju, Štajersko.

Sprejmem natakarico na račun, katera bi bila ob enem tudi opora gospodinji pri kuhanju. Ponudbe na Jos. Delakorda, trgovec in gostilničar Arclin pri Vojniku.

Razno:

Stanovanje z eno ali dvema sobama in kuhinjo išče ta novoporočenca za takoj ali julij. Ponudbe pod „Mirna stranka". 778

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Un jeune, tres intelligent Slovene désire connaissance d'une demoiselle, parlante français. Ponudbe pod šifro „Français" na upravo. 805

Vrtnarja
pridnega, oženjenega, kateri se tudi na vsa poljedelska dela razume, poštenega in dobro izvežbanega, govorečega nemško, **sprejmem** na malo posestvo (7 oralov). Nastop 1. julija. Ponudbe s prepisi spričeval in zahtevo plače na „Augustinerhof" pri Velikovcu, Koroško.

Pile 1059
žage
orodje
za vse svrhe priporoča
ODON KOUTNY
specijalna trgovina jeklenine in tehničnih potrebščin
Ljubljana, Kolodvorska ulica štev. 37.

Direktna trgovačka veza sa inostranstvom.
Zadružna banka d. d. na Rijeci.
(Trgovački, pomorski i otpremni odio).
Osnovana od Saveza i Zadruga. Dobavlja putem svojih pariških, londonskih i new-yorških korespondentnih trgovačkih velekuća uz najpovolnije uvjete:
Kolonijalnu robu i živežne namirnice, sve sirovine,
industrijalna ulja, boje, lak, kemične produkte,
kaučuk i gumi robu za industriju i obrt,
Articles de Paris,
engl. i francosku tekstilnu robu, nouveautes,
strojeve i razne industrijalne potrepštine, modru galicu, sumpora itd.
Oni naši klienti, koji bi htjeli što brže i u većim količinama robu dobaviti, upozoravaju se, da se obzirom na današnje prilike sami pobrinu za tudju valutu osobito francusku ili englesku.
Osim komisije obavlja banka transporte i potrebita osiguravanja.

Ko sem vstopila, me je Elizabeta motrila s precej ciničnim pogledom. Nato pa je brez uvoda rekla:

»No — — kako pa se ti godi z Jurijem?«

»Kako se mi godi?« Pri teh besedah so si moja udošena čustva dala duška in povedala sem ji vse. Cesarica je pozorno poslušala in rekla: »Kakšna škoda, da je tako svojeglav! Vseeno pa, draga moja, si moraš iz slabe kupčije vzeti pač najboljše. Živi brez prepira in . . . zabavaj se, kakor se pač dobro moreš.« Zmajala je z rameni, ko je to rekla, in lahko sem videla, da se je odrekla Juriju, kakor da je nevredan vsake obzirnosti.

Elizabeta je pripeljala seboj svoje spremstvo in sešla sem se s svojimi nekdanjimi znanci, z grofico Fürstenberg, z grofico Festetič in dr. Wiederhoferjem. Elizabeta je naredila in prejela mnogo zasebnih obiskov, in ko sem prvič videla angleško prestolonaslednico, sem v polni meri delila čislanje moje tete do nje. Pokojna vojvodinja Teck, lepa ženska buine zunanjosti, je pripeljala svoje otroke, da vidijo Elizabeto, in spominjam se sedanje angleške kraljice kot majhne zale deklice, njeni bratje pa so bili po mojih mislih zali fantiči.

Neki dan mi je cesarica sporočila, da želi, da bi šla ž njo na Windsorski grad. Teta Cissi, ki je vedno občudovala kraljico Viktorijo kot vladarico, je obžalovala dolgočasnost njenega dvora in nekoliko šumno domačnost, ki je obdajala prestol, tako da mislim, da je bila skrivaj vesela, da je bila naša pot v Windsor zgolj popoldanski obisk.

Na postaji nas je pričakovala kraljevska kočija in odpeljali sva se v grad, kjer sem prav dolgo časa sama sedela v kaj lični sobani, dokler se naposled niso odprla vrata in sta kraljica in cesarica skupaj prišli ven.

Spominjam se, da sem razmišljala, koliko nasprotje sta bili ti dve gospe. Elizabeta je nosila temnomodro žametasto, s kožuhovino obrobljeno obleko, delo iz Rue de la Paix, njen klobuk pa je bil izbrana stvar, z mehko se svetečimi izpreminjastimi peresi. Kraljica Viktorija je bila majhne, bolj močne postave, in je nosila obširno črno svilnato obleko, ki jo je deloma skrival indijski shawl. Na glavi je imela ogromno belo vdovsko čepico, nič pa ni moglo zmanjšati njenega prijaznega, prostodušnega obraza.

Ko je kraljica stopila v sobo, sem vstala in se globoko priklonila. Teta Cissi se je obrnila k njej: »To je moja nečakinja, grofica Jurij Larisch,« je rekla, nakar mi je kraljica Viktorija iztegnila roko, da jo poljubim ter izpregovorila nekoliko prijaznih besedi. Zatem sva se poslovili, in edina opazka Elizabete o tem razgovoru je bil dolg: »O . . . vesela sem, da je minulo.«

(Dalje prih.)

Peter Rihtarič
državni živinozdravnik
Milka Rihtarič, roj. Weixl
poročena.
Maribor. Šoštanj.
16. junija 1919.

Prodalo

se bo v

Zabji vasi pri Novem mestu

posestvo nekdanje opekarne

v nedeljo, dne 22. junija t. l. ob 2. uri popoldne na licu mesta in sicer 2 hiši vsaka posebej in približno 20 oralov gozda na drobno v posameznih delih od 1. orala naprej.

Ljudska posojilnica v Ljubljani.

NAZNANILO.

ŠOFERSKA ŠOLA

se otvori 16. junija.

Tečaj traja 4 do 6 tednov in se vrši v autokadru **v Ljubljani, Kolodvorska ulica, predilnica.** Število obiskovalcev tečaja je omejeno. Pravočasne priglasitve do **16. junija** sprejema poveljstvo autokadra; ob priglasitvi se je izkazati z nravnostnim in zdravniškim spričevalom novejšega časa ter vojaške odpustnice. Vojaški obvezanci so torej od tečaja izključeni. Za hrano in stanovanje za dobo tečaja skrbe obiskovalci sami. Vsa nadaljna pojasnila daje poveljstvo autokadra.

„Zvezna tiskarna"
v Ljubljani, Stari trg
izvršuje tiskovine vseh vrst, kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, vsporede, tabele, račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice, računske zaključke in vsa v to stroko spadajoča dela okusnoin ceno.

Priporoča se tvrdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
ob Ljubljanici.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev za vsako obrt in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.

Večja partija pisemskega papirja v pismih in kartonih ter ovitki za urade.

Dr. Vekoslav Kukovec

naznanja, da se odslej nahaja
: njegova odvetniška pisarna :

v Celju, Prešernova ulica št. 3

(Ferjenova hiša).

Javna dražba trpežnega pohištva se bo vršila v skladišču „Balkan" dne 20. t. m. ob ob 9. uri dopoldne.

250.000 kom. zidne opeke

ima na razpolago

Valentin Urbančič, Ljubljana,

Bleiweisova cesta 18.

Svežo koruzno moko in pšenične otrobe

razpošiljajo na odpremne izkaznice, ki se imajo naročbam priložiti

Sjedinjeni paromlini D. D. v Bjelovaru.

Smrekovles

stoječ v gozdu, na lepem spravilu, približno 6 km od žel. postaje se proda in sicer: v Brezovci 120 m³, v Bukovlju 100 m³, v Peračici 100 m³. Ponudbe z navedbo cen za 1 m³ je poslati najkasneje do 22. jun. t. l. na oskrbništvo grofa Thurna v Radovljici.

Razglas.

Vojaška uprava razpolaga z

500 kg različnovrstne barve

(anylin barve za barvarje, tovarne za papir itd.),

katero nudi na prodaj.

Omenjena barva se nahaja v prostorih vojaške pralnice v Vevčah (zraven Jožefovdolske papirnice) in je kupcem tam v pogled.

Interesenti, kateri žele kupiti navedeno barvo se vabijo, da čim preje,

najpozneje pa do 21. junija t. l.

pošljejo dotično pismeno ponudbo z označbo cen za barvo po različnih vrstah.

Ponudbo je vložiti v dva ovitka, na zunanjem bodi zapisan naslov intendance, notranji (zapečateni) pa mora biti brez naslova z označbo ofertne barve.

Zastopa načelnika intendance:

PAULIĆ, l. r.

Razpis.

Na mestnemu uradu v Ptuju so razpisana sledeča službena mesta:

občinskega zdravnika (kirurg ima prednost), **nadživinozdravnika, občinskega tajnika, oficijanta, občinskega oskrbnika, knjigovodje, blagajnika, gospodarskega upravitelja, strojepiske, knjigovodje, blagajničarke, mitničarja, 3 uradnih slug, učiteljic za otroški vrtec, vodje mestne plinarne, monterja, lampista, skladiščarja, nadzornika klavnice, vodje mestne pralnice, 5 stražarjev, tehničarja,**

Glasbeniki in pevci imajo pri sicer enaki kvalifikaciji prednost.

Tozadevne prošnje je vložiti nadalje do 30. junija t. l. pri vladnem komisarju mesta Ptuj.

Pojasnila se dobe na magistratu.

Ptuj, dne 30. maja 1919.

Vladni komisar: **Dr. Senčar.**

Razglas.

Pri rudniku Brezno-Hudana trboveljske premogokopne družbe, se razpisujejo sledeča mesta **za takojšnji nastop:**

1) **enega rudniškega inženirja** z dovršeno rudarsko visoko šolo in državno skušnjo.

2) **enega jamomerskega poduradnika** z rudarsko šolsko izobrazbo, znanjem vseh zadevnih na-in po dnevi merskih del ter leporisanjem.

3) **enega računskega poduradnika** z dopadljivo pisavo in znanjem vsega materijalnega in mezdnega računstva.

4) **treh jamskih paznikov** z rudniško šolsko izobrazbo.

Samo prosilci, kateri odgovarjajo pogojem, imajo prakso, so slovenskega in nemskega jezika v govoru in pisavi zmožni, naj pošljejo svoje lastnoročno pisane prošnje s priložitvijo prepisov spričeval — kateri se ne vrneje — ter z navedbo domovinstva, in kedaj morejo službo nastopiti, ter z zahtevo plače in sicer:

za 1 na **trboveljsko premogokopno družbo na Dunaju I, Falkestrasse 1.,**

za 2-4 na **rudniško vodstvo Brezno-Hudajama trboveljske premogokopne družbe v Laškem (Spodnje Štajersko).**

Slovenska trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg štev. 2.

Naznanilo.

Vpisovanje za šolsko leto 1919./20. se vrši 5., 6. in 7. julija od 10. do 12. ure dopoldne.

Na deški trgovski šoli se sprejemajo:

v pripravljalni razred učenci, ki so dopolnili 13. leto ali ga bodo še dopolnili tekom solarnega leta sprejema:

v I. letnik učenci, ki so: a) dopolnili 14. leto ali ga bodo še dopolnili tekom solarnega leta sprejema in so b) z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kakšnje srednje šole ali pa popolno meščansko šolo ali c) uspešno prestali posebno sprejemno izkušnjo;

v II. letnik učenci, ki so dovršili z vsaj zadostnim uspehom 1. letnik Slovenske trgovske šole v Ljubljani ali kakšnega drugega javnega tuzemskega zavoda, zasnovanega na enaki podlagi.

Na dekliški trgovski šoli se sprejemajo:

v I. letnik učenke, ki so: a) dopolnile 14. leto ali pa ga bodo še dopolnile tekom solarnega leta sprejema in so b) dovršile meščansko šolo ali pa 8. razred ljudske šole;

v II. letnik učenke pod istimi pogoji, ki veljajo za deški oddelek.

Vstopnina je 5 K, prispevek k učilom 10 K.

K vpisovanju je prinesti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Vpisuje se lahko tudi pismenim potom.

Vsa nadaljna pojasnila daje ravnateljstvo zavoda.

V Ljubljani, 12. junija 1919.

Ravnateljstvo.